

ת"פ 46530/04 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 19-04-46530 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כבוד השופט זיו אריאלי
מ雅思ימה מדינת ישראל
נגד פלוני נאשם
החלטה

רקע וטענות הצדדים:

1. הנאשם הורשע, על פי הודהתו, בעובדות כתוב האישום ובביצוע עבירה של תקיפת קטין [בניגוד לסעיף 863ב(א) לחוק העונשין]. על פי כתוב האישום, ביום 14.4.19, בחצר שליש ביתו של הנאשם, ניגש הנאשם לאחיו הקטין (יליד 2006) ותקף אותו. הנאשם הכה את אחיו הקlein בחזקה במכות אגרוף והפילו לקרקע. הנאשם הוסיף והכה את אחיו מספר פעמים בבעיות ובאגורפים בעוד זה מול על الكرקע. כתוצאה לכך, נגרם לאחיו של הנאשם דימום, אודם ניכר ופצעים שטחיים סביר עין שמאל, כמו גם כאבים בלסת.
2. טרם הרשותה הנאשם, הוא הופנה לקבלית חוות דעת בעניינו בשאלת כשרותו לעמוד לדין. בעניינו של הנאשם ניתנו שתי חוות דעת פסיכיאטריות, וכן חוות דעת מעת ועדת האבחון לפי חוק הסעד (טיפול במוגבלים שכליות-התפתחותית).
3. על פי חוות הדעת הפסיכיאטריות - הן חוות הדעת מיום 22.4.19 מאת מרכז לבריאות הנפש 'מעלה הכרמל', והן חוות הדעת מיום 12.7.20 מהמרכז "שער מנשה" - הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין. על פי חוות הדעת מהמרכז הרפואי 'שער מנשה', הנאשם הוכר מילדות כמי שמצוי על ספקטרום אוטיסטי. במהלך בדיקתו לא התגלו סימני פסיכוזה כלשהם. יכולתו הקוגניטיבית טוביה, ושיפוטו תקין. משכך, לפי חוות הדעת, הנאשם יכול לעמוד לדין, אינו סובל ממחלת נפש, ואף אין צורך באשפוז פסיכיאטרי. המלצה הפסיכיאטר המחויז היא לא להפנותו למסגרת שב"ס אלא למסגרת שירות הרווחה, המתאימה למצאים על הספקטרום האוטיסטי.

4. על פי חוות הדעת מיום 14.6.20 מאת הוועדה לפי חוק הסעד, הנאשם מאבחן עם הפרעה על הרץ-האוטיסטי, וכן סובל מקשישים רגשיים ממשמעותיים, המרמזים על קיומם הפרעת חרדה. חשיבותו ברמה קוגנקטית-פונקציונלית. טווח הקשר והרכיב - קצר וקטווע. קיימים קושי בתחום הקואורדינציה היזקו-מוסטורית. מידת ההבנה שלו לגבי מצבים חברתיים - דלה, והוא זקוק לתווים והכוונה. עוד התרשמה הוועדה כי קיימים רושם של מצב פסיכוטי (רושם אשר כאמור נשלל נוכח חוות דעתו של הפסיכיאטר המחויז, בחוות הדעת מיום 12.7.20). הוועדה הגיעה לכלל מסקנה, כי הנאשם מתפרק בתחום שאינו בגדר מוגבלות שכליות התפתחותית, אך הוא

מתפקיד ברמה גבולה. תפקידו הסתגלותי מונמר באופן חלקית, והוא זקוק להשגה בתחוםי הסתgalות בשל התנהגותו. גם תפקידו האינטלקטואלי נמצא מונמר חלקית. באבחונים קודמים נמצא כלוקה ב- PDD, כאשר הלקות הבולטות הפוגעת בתפקידו של הנאשם - היא תקשורתית. המוגבלות הקוגניטיבית הינה חלקית, ומשנית לקשיים האחרים.

.5. בדין מיום 6.9.20 הדעה ב"כ הנאשם, כי בគנות הנאשם להודות במיחס לו בכתב האישום, אולם סבירה כי יש מקום להפנות את הנאשם פעם נוספת לועדת האבחן, לצורך קביעת של דרכי טיפול. לטענת הסגירות, אין מקום לנ��וט בעניינו של הנאשם בדרכי ענישה הקבועות בחוק העונשין, וכי יש לנ��וט בדרכי טיפול לפי סעיף 19ג' לחוק הסעד, שכן הנאשם הינו 'ליך' בשכלו. כאמור, בדין היום הודה הנאשם במיחס לו בכתב האישום, והורשע בביצוע עבירה של **תקיפת קטין**.

.6. המשימה מתנגדת להפניית הנאשם לועדת האבחן. נטען כי הנאשם רקע נפשי, והוא מאובחן על הספקטרום האוטיסטי, אולם כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשייו. אף מבחינה שכלית, הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין. על פי וועדת האבחן, הנאשם מתפקיד ברמה שאינה בגין מגבלות שכליות או התפתחותית. משכך, סבורה המשימה, הנאשם אינו סובל **מליקוי** שכלי ולא מתקיים התנאי להפנייתו לועדת האבחן.

.7. ב"כ המשימה חזר וטען כי חוות הדעת של וועדת האבחן קובעת באופן חד משמעי שה הנאשם אינו סובל מליקוי שכלי. גם אם הנאשם סובל **מליקויים** שונים, הרי שלא מדובר בליקוי שכלי, ולפיכך לא עולה צורך בהפנייה נוספת של הנאשם לועדת האבחן. שירות המבחן יכול לעמוד על צרכיו של הנאשם, במסגרת תסקיר שיתקיים בעניינו במהלך הטייעונים לעונש.

דין והכרעה:

.8. סעיף 19 ג' לחוק הסעד קובע כי:

"הורשע אדם ובית המשפט מצא שיש ליקוי בכשרו השכלי, רשאי הוא, במקום לגזור את דיןנו, למצוות שיוואה לפני ועדת האבחן כדי שתחליט על דרכי הטיפול בו. החלטת בית המשפט כאמור, יחולו הוראות חוק זה בשינויים המחויבים".

מנוסח הסעיף עולה, כי השימוש בו רלבנטי למי שנמצא כסובל **מליקוי** בכשרו השכלי אך נשא באחריות פלילית. המדובר בסמכות בשיקול דעת. על בית המשפט להביא בחשבון שורה של שיקולים, בין היתר את עצמת הליקוי ממנו סובל הנאשם, חומרת העבירה, האינטרס הציבורי בענישת הנאשם, תכילת העונשה והთועלת הפטונציאלית מדרכי הטיפול המוצעות [השווה ת.פ. 17-01-51054 מדינת ישראל נ' פלוני]. (28.5.17)

.9. מנוסח סעיף 19ג' הנ"ל עולה, כי **'דרך המלך'** היא כי בטרם הפניית הנאשם לועדת האבחן לשם קביעת

דרכי טיפול, יש צורך בהתקיימותם של שני תנאים מקדים - הרשעה, וקבעה כי הנאשם לוקה בכשו השכל.

בעניינו, התנאי הראשון התקיים, שכן הנאשם כאמור הודה והורשע.

אשר לתנאי השני - הצדדים חולקים בעדתם באשר לחולתו.

10. לאחר ששמעתי את טענת הצדדים, נראה כי יש מקום לפנות אל וועדת האבחן פעם נוספת לקבالت התייחסותה בשני נושאים - האחד עניינו קיומו של "ליקוי שכל" כמשמעותו בסעיף 19 ג' לחוק הסעד; השני עניינו בדרכי טיפול המוצעות בעניינו של הנאשם, ככל שייקבע כי יש לנ��וט בעניינו בדרכי טיפול, במקרה לגזור את דינו.

11. אצין כי להבנתי, המונחים "מוגבלות שכלית התפתחותית" (סעיף 1 לחוק הסעד) ו"ליקוי בכושר שכל" (סעיף 19ג' לחוק הסעד) אינם מונחים אשר קיימת ביניהם חפיפה מלאה. יתרנו מקרים בהם אדם אינו לוקה במוגבלות שכלית התפתחותית הפוגעת בנסיבות לעמוד לדין - ועודין ימצא כי בנסיבות העניין יש לנ��וט בעניינו בדרכי טיפול לפי סעיף 19ג' הנ"ל.

12. עוד אני סבור, בשונה מעמדת המאשימה, כי חוות הדעת של וועדת האבחן אינה ברורה וחוד משמעית בשאלת קיומו של ליקוי בכושר שכל. הוועדה לא התייחסה לסוגיה זו, אלא לשאלת כשרותו של הנאשם לעמוד לדין. הוועדה מצאה כי הנאשם מתפרק בתחום שגם מוגבלות שכלית התפתחותית, תוך שהוא סימני שאלה סביר כשרותו של הנאשם לעמוד לדין מבחינה פסיכיאטרית. מכל מקום, בחוות הדעת פורטו באריכות ממצאים המלמדים על ליקויות שונות מהן סובל הנאשם.

13. סוף דבר - עניינו של הנאשם יוחזר פעם נוספת לאבחן וועדת האבחן לפי חוק הסעד (טיפול במוגבלים שכלית התפתחותית). מتابקשת עמדת הוועדה ביחס לשתי הסוגיות שבמחלוקת

- מהן, אם בכלל, הליקויות בכושר שכל ממן סובל הנאשם;

- אילו דרכי טיפול מומלצות בעניינו של הנאשם, ככל שיוחלט לנ��וט בדרכי טיפול בעניינו של הנאשם, לפי סעיף 19ג' לחוק הסעד.

טרם gibosh עמדה בשתי נקודות אלו תהא הוועדה רשאית לזמן פעם נוספת את הנאשם, לעורך כל אבחן ולעין בכל חומר שתמצא לנכון, הכל לפי שיקול דעת הוועדה.

חוות דעת כאמור תוגש לעוני לא יותר מיום 29.12.20.

זיכרון פנימית ליום 30.12.20.

עם קבלת חוות דעת כאמור, תינתן החלטה בדבר המשך הטיפול בהליך שבפני.

המציאות תעביר את העתק ההחלטה לצדים וכן לוועדת האבחון לפי חוק הסעד.

ניתנה היום, י' חשוון תשפ"א, 28 אוקטובר 2020, בהעדר
הצדדים.